

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7MCdo/13/2012
Identifikačné číslo spisu:	8110203696
Dátum vydania rozhodnutia:	18.12.2013
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2013:8110203696.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ladislava Górásza a sudcov JUDr. Oľgy Trnkovej a JUDr. Mariána Sluka, PhD., v právnej veci žalobkyne Y. bývajúcej v T., zastúpenej JUDr. Ondrejom Krempaským, advokátom v Bratislave, Račianska 66, proti žalovanej Slovenskej republike, zastúpenej Ministerstvom financií Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štefanovičova 5, o náhradu škody, vedenej na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 29 C 39/2010, o mimoriadnom dovolaní generálneho prokurátora Slovenskej republiky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 15. marca 2012 sp. zn. 5 Co 79/2011 a rozsudku Okresného súdu Prešov z 15. apríla 2011 č.k. 29 C 39/2010-271, takto

rozhodol:

Mimoriadne dovolanie z a m i e t a.

Žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni náhradu trov dovolacieho konania 166,51 € na účet advokáta JUDr. Ondreja Krempaského do troch dní.

Odôvodnenie

Okresný súd Prešov rozsudkom z 15. apríla 2011 č.k. 29 C 39/2010-271 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni 3 329,98 € s 9% úrokom z omeškania ročne od 8. júla 2009 do zaplatenia a trovy konania vo výške 1 416,07 € na účet právneho zástupcu žalobkyne do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Výkonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobkyňa bola rozhodnutím Colného úradu Prešov z 21. decembra 2005 sp. zn. 31863/2005-6232 schválená ako ručiteľka na zabezpečenie dovoznej platby v súlade s § 55 ods. 2 colného zákona (č. 199/2004 Z.z.), ktoré nadobudlo právoplatnosť 21. decembra 2005 s vystavením záručnej listiny z 5. decembra 2005, na základe ktorej colný úrad prevzal záruku (21. decembra 2005). Rozhodnutím z 21. novembra 2006 vyzval Colný úrad v Prešove spoločnosť Atlastrans s.r.o. na zaplatenie colného dlhu vo výške 1 238 336 Sk v lehote 10 dní, ktorý nezaplatila. Preto výzvou z 22. decembra 2006, doručenou 10. januára 2007, vyzval na jeho zaplatenie žalobkyňu. Následne rozhodnutím (bez odkladného účinku) zo 7. februára 2007 zaviazal žalobkyňu na zaplatenie nedoplatku na colnom dlhu. Jej odvolaniu colný úrad rozhodnutím zo 7. apríla 2007 vyhovel, rozhodnutie zo 7. februára 2007 v rámci autoremedúry zrušil. Na základe zrušeného rozhodnutia ale žalobkyňa colný dlh dvomi splátkami - 700 000 Sk dňa 29. marca 2007 a 528

018 Sk dňa 30. marca 2007 - zaplatila zo svojho účtu, na ktorom k 28. februáru 2007 mala disponibilný zostatok iba vo výške 11 107,98 Sk, pričom 26. marca 2007 boli realizované dva vklady - 20 000 Sk a 959 699,89 Sk, na základe zmluvy o poskytnutí flexihypotéky z 25. januára 2007 a 30. marca 2007 275 000 Sk. Súd mal teda preukázať, že žalobkyňa v čase vzniku povinnosti zaplatiť nedoplatok na colnom dlhu (spoločnosti Atlastrans s.r.o.) nedisponovala finančnými prostriedkami, ktorými by ho bola schopná zaplatiť (z vlastných zdrojov). Z toho vyvodil príčinnú súvislosť medzi povinnosťou žalobkyne zaplatiť ako ručiteľke nedoplatok na colnom dlhu voči spoločnosti Atlastrans s.r.o. a poskytnutím flexihypotéky z 25. januára 2007, ktorú preukázateľne použila na zaplatenie uvedeného dlhu. Keďže na základe nezákonného (zrušeného) rozhodnutia colného úradu zaplatené finančné prostriedky boli žalobkyni vrátené až 6. marca 2008, vzniklo jej právo na náhradu skutočnej škody vo výške 2 111,13 € a pozostávajúcej z poplatkov zo zmluvy o poskytnutí flexihypotéky t. j. z poplatku za úver 343 €, z poplatku za vedenie účtu 36 €, z poplatku za poistenie úveru 28,60 €, a zo zaplatených úrokov z úveru 1 703,45 €. Vzhľadom na to, že kurz slovenskej koruny voči euru bol Radou pre hospodárske a finančné záležitosti stanovený až 8. júla 2008 a žalobkyňou uplatnené nároky vznikli najneskôr 6. marca 2008, súd pri určení výšky skutočnej škody vychádzal z aktuálneho kurzu za rozhodné obdobie. Okrem toho súd priznal žalobkyni aj náhradu trov konania za zastupovanie pred colným úradom, vyúčtované jej právny zástupcom vo výške 1 218,85 € faktúrou č. 0811/01 splatnou 30. novembra 2008 (za dva úkony právnej pomoci plus režijný paušál). Teda celkove súd priznal žalobkyni ňou uplatnený nárok na náhradu škody vo výške 3 329,98 € (2 111,13 € + 1 218,85 € = 3 329,98 €). Nárok uplatnený titulom ušlého zisku zamietol z dôvodu jeho hypotetickosti a neunesením dôkazného bremena jeho prípadného vzniku, lebo na úhradu zostatku nedoplatku na colnom dlhu žalobkyňa použila finančné prostriedky z vlastných zdrojov (vložených na bežnom účte, ktoré peňažné prostriedky neboli úročené ročnou úrokovou sadzbou 4,5%). Za nedôvodné vyhodnotil námietky žalovanej, že finančné prostriedky mohli byť žalobkyni vrátené až zrušením rozhodnutia colného úradu z 21. novembra 2006, ktorým bola uložená povinnosť spoločnosti Atlastrans s.r.o. zaplatiť colný dlh, ktoré však bolo realizované až rozhodnutím colného úradu z 13. decembra 2007. Konanie colného úradu podľa názoru súdu vykazovalo niekoľko väd vo vzťahu k porušeniu zákona. Okrem vydania dvoch exekučných titulov (voči dlžníkovi aj ručiteľke s uložením povinnosti zaplatiť totožný colný dlh), súčasne žalobkyni ukladalo ako ručiteľke zaplatiť colný dlh v rozsahu presahujúcom sumu prevzatého ručenia vykonateľným rozhodnutím bez ohľadu na jeho právoplatnosť. Za nedôvodné považoval aj návrhy žalovanej na doplnenie dokazovania ako nesúvisiace s predmetným konaním. Z dôvodu, že žalovaná v konaní o predbežnom prerokovaní nároku v zákonnej lehote nevyhovela, priznal žalobkyni aj úrok z omeškania (od 8. júla 2009). O trovách konania rozhodol podľa 142 ods. 2 O.s.p.

Krajský súd v Prešove na odvolanie žalovanej rozsudkom z 15. marca 2012 sp. zn. 5 Co 79/2011 rozsudok okresného súdu v napadnutej časti okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a vo výroku o trovách konania potvrdil. Rozsudok zmenil vo výroku o trovách konania tak, že žalovanú zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania vo výške 1 332,90 € na účet jej právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Uviedol, že súd prvého stupňa správne zistil skutkový stav, vec aj správne právne posúdil a v podrobnostiach čo do veci samej odkázal na odôvodnenie rozsudku prvostupňovým súdom. Kodvolacím námietkam žalovanej vo veci samej považoval za potrebné poukázať na objektívnu zodpovednosť založenú zákonom č. 514/2003 Z.z., zmysel jej právnej úpravy, citoval konkrétne ustanovenia tohto právneho predpisu a stotožnil sa so záverom prvostupňového súdu, že žalobkyňa má nárok na náhradu škody v zmysle § 17 a § 18 zákona č. 514/2003 Z.z. z dôvodu, že príslušným orgánom jej nárok nebol uspokojený. Konštatoval nespornosť v tom, že žalobkyňa na základe zrušeného rozhodnutia Colného úradu v Prešove zaplatila za dlžníka nedoplatok na vymeranom colnom dlhu vo výške 1 228 018 Sk dvoma splátkami vo výške 700 000 Sk a 528 018 Sk 29. a 30. marca 2007. K námietke, že neexistuje príčinná súvislosť medzi povinnosťou žalobkyne ako ručiteľky zaplatiť nedoplatok na vymeranom nedoplatku colného dlhu voči spoločnosti Atlastrans, s.r.o. a poskytnutím euroflexihypotéky odvolací súd uviedol, že súd prvého stupňa v súlade s pravidlami formálnej logiky zrozumiteľne vysvetlil, že žalobkyňa nedisponovala finančnými prostriedkami, ktorými by bola schopná vyplatiť colný dlh z vlastných zdrojov. Prostriedky, ktoré získala z flexihypotéky dňa 26. marca 2007 jednoznačne použila na vyplatenie colného dlhu na základe zrušeného rozhodnutia Colného úradu v Prešove vo výške 700 000 Sk dňa 29. marca 2007 a 528 018

Sk dňa 30. marca 2007. Príčinná súvislosť tak bola jednoznačne preukázaná. Odvolací súd považoval za potrebné tiež poukázať na skutočnosť, že colný úrad vo veci vymerenia nedoplatku colného dlhu vydal dve rozhodnutia (exekučné tituly) tak vo vzťahu k dlžníkovi ako aj k ručiteľke s uložením povinnosti vyplatiť totožný colný dlh. Súčasne žalobkyňa ako ručiteľke uložil povinnosť zaplatiť nedoplatok colného dlhu vo výške presahujúcej sumu prevzatého ručenia. Uzavrel, že existuje nezákonné rozhodnutie, škoda vyčíslená žalobkyňou a pozostávajúca z uvedených poplatkov zo zmluvy o euroflexihypotéky súvisiacich s poskytnutím úveru jednoznačne použitého na úhradu colného dlhu. Námietky týkajúce sa preukázania škody pozostávajúcej z trov právneho zastúpenia vzniknutých v colnom konaní, vyhodnotil za nedôvodné. Podľa názoru odvolacieho súdu je irelevantné, či žalobkyňa získala finančné prostriedky na základe flexihypotéky tak, že refundovala kúpnu cenu, ktorú zaplatila za byt, keď v čase jej poskytnutia bola vlastníčkou bytu a kúpnu cenu zaplatila pred vybavením hypotéky, alebo, či by si zobrala bezúčelovú pôžičku na zaplatenie colného dlhu. Je pritom logické, že takúto pôžičku by bez ručenia nehnuteľnosťou získala len veľmi ťažko. Napokon žalovaná sama uznala, že pôžička bola poskytnutá za výhodných podmienok. Za dôvodnú vyhodnotil námietku žalovanej, podľa ktorej súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom, ide o nárok podľa § 121 ods. 3 O.s.p. O trovách odvolacieho konania nerozhodoval z dôvodu, že si ich žalobkyňa (v návrhom konaní) neuplatnila .

Proti rozsudku krajského a okresného súdu (okrem výroku o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti) podal na podnet žalovanej mimoriadne dovolanie generálny prokurátor Slovenskej republiky. Navrhol ich rozhodnutia v napadnutej časti zrušiť a vec vrátiť v rozsahu zrušenia Okresnému súdu Prešov na ďalšie konanie. Namietal, že súdy nižšieho stupňa predovšetkým nesprávne právne posúdili otázku rozsahu vzniknutej škody, teda otázku, čo je v danom prípade skutočná majetková škoda na strane žalobkyne vo vzťahu k údajnej škode spočívajúcej v úhrade poplatkov, úrokov a poistení flexihypotéky. Podľa jeho názoru tieto položky nemôžu vo vzťahu k plneniu colného dlhu predstavovať žiadnu škodu, keďže ich vznik s postupom a rozhodnutím colného úradu nesúvisí. Súdy tiež nesprávne právne posúdili otázku príčinnej súvislosti medzi údajnou škodou a protiprávnym konaním a nakoľko otázka príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou, konajúce súdy zaťažili svoje rozhodnutie aj tzv. inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Tým sú dané dovolacie dôvody podľa § 243f ods. 1 písm. b/, c/ O.s.p. Rozviedol všeobecnú otázku príčinnej súvislosti, poukázal v tejto súvislosti na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 MCdo 11/2010 a konštatoval, že v konaní pred súdmi nižších súdov v danej veci došlo k porušeniu ustanovení o dokazovaní, lebo súdy porušili pravidlá logického myslenia pri vyvodzovaní skutkových zistení z vykonaných dôkazov vo vzťahu k rozsahu škody žalobkyne a jej príčinnej súvislosti s rozhodnutím orgánu štátu. Uviedol, že v danom prípade bolo jednoznačne preukázané, že žalobkyňa uzavrela 25. januára 2007 zmluvu o poskytnutí euro flexihypotéky vo výške 28 571 € na kúpu bytu, teda žalobkyňa uzavrela predmetnú zmluvu pred tým, ako Colný úrad v Prešove vôbec vydal rozhodnutie, ktorým jej ako ručiteľke uložil povinnosť zaplatiť nedoplatok colného dlhu vo výške 1 228 018 Sk (40 762,73 €). To znamená, že dôvodom žalobkyne na podanie žiadosti o poskytnutie úveru nebolo rozhodnutie colného úradu o povinnosti zaplatiť colný dlh, pretože o tejto povinnosti ešte nemala vedomosť. Vychádzajúc z uvedeného sa za skutočnú majetkovú škodu žalobkyne nemôže považovať ňou vyčíslená suma spojená s flexihypotékou. Ak by colný úrad v mesiaci február 2007 takéto rozhodnutie nevydal, bola by žalobkyňa aj tak znášala všetky poplatky spojené s poskytnutím úveru bez ohľadu na postup a rozhodovanie orgánu štátu, teda žalobkyňa by bola povinná uhrádzať poplatky spojené s poskytnutím hypotekárneho úveru bez ohľadu na to, na aký účel ho použila, teda aj bez ohľadu na rozhodovanie správneho orgánu o nezákonnom uložení jej povinnosti uhradiť colný dlh.

Žalobkyňa navrhla, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky podľa § 243i v spojení s § 243b O.s.p. zamietol, pretože nie sú dané dôvody uvedené v dovolaní. Konštatovala, že tvrdenia o uzavretí flexihypotéky dňa 25. januára 2007 a o tom, že v tom čase nebolo vydané rozhodnutie colného úradu, ktorým jej ako ručiteľke uložil povinnosť zaplatiť nedoplatok na colnom dlhu vo výške 1 228 018 Sk (40 762,73 €) sú pravdivé. Nepravdivé je však tvrdenie generálneho prokurátora, že v tom čase nemala vedomosť o povinnosti zaplatiť colný dlh

v uvedenej výške, čo vyvracia výzva na úhradu dovoznej platby č. 81577/2006-6263 z 22. decembra 2006, doručená jej 10. januára 2007. Teda o povinnosti zaplatiť colný dlh vedela najneskôr v okamihu doručenia výzvy, keď bolo len otázkou času, kedy jej bude doručené samotné rozhodnutie. V tejto výzve colný úrad požadoval zaplatiť colný dlh v lehote 10 dní s tým, že v prípade jeho neuhradenia v určenej lehote jej môže byť odobraté povolenie byť ručiteľom. Od momentu doručenia výzvy si preto musela zabezpečiť dostatok finančných prostriedkov na úhradu colného dlhu, lebo nedisponovala sumou postačujúcou na jeho zaplatenie. Svojím zodpovedným konaním (na rozdiel od colných orgánov) tak predišla vzniku ďalších škôd spojených s odobratím povolenia byť ručiteľkou (ako colná deklarantka bola ručiteľom za colný dlh, ktorú činnosť vykonával na základe povolenia). Ak by čakala na doručenie rozhodnutia colného úradu a nereagovala by na výzvu, v čase splatnosti colného dlhu by nemala dostatok finančných prostriedkov na úhradu colného dlhu. Teda v konaní preukázala, že jediným účelom uzavretia zmluvy o hypotekárnom úvere bolo zaplatenie colného dlhu. Za ničím nepodložené považovala aj tvrdenia generálneho prokurátora, že poplatky spojené s úverom by znášala aj v prípade nevydania rozhodnutia colného úradu o uložení jej povinnosti zaplatiť colný dlh. To z dôvodu, že ak by ju colný úrad nevyzval na zaplatenie colného dlhu, nikdy by nepožiadala o poskytnutie hypotekárneho úveru. Pre úplnosť poznamenala, že touto listinou sa začalo aj konanie, výsledkom ktorého bolo vydanie nezákonného rozhodnutia o povinnosti zaplatiť colný dlh a to v zmysle § 18 ods. 1, 2 druhá veta zákona č. 71/1967 Zb. v znení neskorších predpisov. Na záver uviedla, že uvedené skutočnosti boli predmetom dokazovania na súde prvého stupňa, ktorý sa s nimi aj riadne vysporiadal a poukázal na ne aj odvolací súd. Odôvodnenia rozhodnutí súdov nižšieho stupňa sú pritom zrozumiteľné, závery v nich obsiahnuté, podložené listinnými dôkazmi, sú výsledkom logického hodnotenia udalostí a vykonaného dokazovania.

Žalovaná vo vyjadrení k mimoriadnemu dovolaniu poukázala na obsah svojho podnetu na jeho podanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd rozhodujúci o mimoriadnom dovolaní (§ 10a ods. 3 O.s.p.), po zistení, že tento opravný prostriedok podal včas (§ 243g O.s.p.) generálny prokurátor Slovenskej republiky (§ 243e ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243a ods. 1 O.s.p.) preskúmal napadnuté rozhodnutie krajského súdu v rozsahu podľa § 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že mimoriadne dovolanie nie je dôvodné.

Podľa ustanovenia § 243e ods. 2 O.s.p. mimoriadne dovolanie možno podať len proti tomu výroku súdneho rozhodnutia, ktoré účastník konania, osoba dotknutá týmto rozhodnutím namieta.

Podľa ods. 3 tohto ustanovenia generálny prokurátor Slovenskej republiky nie je viazaný rozsahom podnetu v prípadoch, v ktorých ani dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania (§ 242 ods. 2 O.s.p.).

V zmysle § 243f ods. 1 O.s.p. môže byť mimoriadne dovolanie podané iba z dôvodov, že a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237 O.s.p., b/ konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, c/ rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací súd je viazaný rozsahom mimoriadneho dovolania, ale i v mimoriadnom dovolaní uplatnenými dôvodmi. Obligatórne (§ 243i ods. 2 O.s.p. v spojení s § 242 ods. 1 O.s.p.) sa zaoberá vadami uvedenými v § 237 O.s.p. a tzv. inými vadami, pokiaľ mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Vady konania uvedené v § 237 O.s.p. v mimoriadnom dovolaní generálny prokurátor nenamietal a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

Generálny prokurátor namietal, že súdy zaťažili svoje konania tzv. inou vadou konania, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci tým, že porušili ustanovenia o dokazovaní pri vyvodzovaní skutkových zistení z vykonaných dôkazov vo vzťahu k rozsahu škody uplatnenej žalobkyňou a jej príčinnej súvislosti s rozhodnutím orgánu štátu. Preto vec aj nesprávne právne posúdili, čím je daný dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. b/ a c/ O.s.p.

Za tzv. inú vadu (§ 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p.) konania treba považovať porušenie ustanovení o

dokazovaní spravidla v prípade, keď súd vôbec nezisťoval skutočnosti rozhodujúce pre posúdenie veci aj napriek tomu, že boli tvrdené a na ich preukázanie boli navrhnuté dôkazy, porušenie ustanovení o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, nevykonanie dôkazu navrhnutého účastníkom konania na preukázanie rozhodujúcej skutočnosti, hoci súd následne dospel k záveru, že účastník neunesol dôkazné bremeno, odklon odvolacieho súdu od skutkových záverov súdu prvého stupňa bez zopakovania dôkazov alebo doplnenia dokazovania, nesplnenie poučovacej povinnosti, zohľadnenie skutočností, ktoré z dokazovania nevyplynuli, opomenutie rozhodujúcich skutočností, ktoré vyšli najavo, ako aj porušenie pravidiel logického myslenia pri vyvodzovaní skutkových zistení z vykonaných dôkazov. Po preskúmaní veci dovolací súd však dospel k záveru, že dovolací dôvod podľa § 243f ods. 1 písm. b/ O.s.p. nie je daný.

Je nepochybné, že predmetom konania v danej veci bola náhrada škody spôsobená žalobkyni nezákonným rozhodnutím (Colného úradu v Prešove sp. zn. 8621/2006/20067-6235 zo 7. februára 2007 o povinnosti zaplatiť colný dlh) podľa zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (v znení účinnom do 31.8.2007, ďalej len „zákon“). Náhrada škody uplatňovaná žalobkyňou pritom pozostávala z úroku za poskytnutý úver vo výške 1 703,45 €, ročného poistenia úveru vo výške 28,68 €, poplatku za poskytnutie úveru vo výške 343 €, poplatku za vedenie úverového účtu 36 € a z trov právneho zastúpenia v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie, vo výške 1 218,85 €, t.j. spolu vo výške 3 517,45 €, z ktorej sumy jej bol súdom priznaný nárok titulom náhrady škody vo výške 3 329,98 € (vo zvyšku t.j. vo výške 187,47 € uplatnenej náhrady škody bol návrh zamietnutý, v ktorej časti, ako ani v časti zamietnutého nároku uplatňovaného titulom ušlého zisku rozhodnutie súdu napadnuté mimoriadnym dovolaním nebolo).

Podľa názoru generálneho prokurátora Slovenskej republiky súdy nerozhodli správne, keď priznali nárok uplatnený žalobkyňou titulom náhrady škody v uvedenej výške, pretože po skutkových zisteniach vyodených z vykonaných dôkazov v rozpore s pravidlami logického myslenia nesprávne posúdili otázku vzniku a rozsahu škody a príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním (v danom prípade nezákonným rozhodnutím) a konkrétnou škodou, pri nespochybniteľnosti existencie nezákonného (zrušeného) rozhodnutia Colného úradu zo 7. februára 2007. V porovnaní so súdmi nižšieho stupňa podľa generálneho prokurátora z vykonaného dokazovania možno vyvodíť, že za skutočnú majetkovú škodu žalobkyne sa nemôže považovať ňou vyčíslená škoda spojená s flexihypotékou, lebo dôvodom podania žiadosti o jej poskytnutie nebolo rozhodnutie colného úradu o povinnosti uhradiť colný dlh, ale nadobudnutie nehnuteľnosti - kúpa bytu.

Podľa § 3 ods. 1 zákona štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci

a/ nezákonným rozhodnutím (uplatňovanú žalobkyňou)

b/ nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c/ rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo

d/ nesprávnym úradným postupom.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 15 ods. 1 zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len žiadosť) s príslušným orgánom podľa § 4 a § 11.

Podľa § 16 ods. 1 zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do

šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 17 ods. 1 citovaného zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk.

Podľa § 18 ods. 1 zákona náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo vydané rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

Podľa § 18 ods. 3 druhá veta zákona súčasťou trov konania nie sú náklady na predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody pred príslušným orgánom.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je osobitným prípadom zodpovednosti za škodu. Ústavným základom tejto zodpovednosti za škodu je čl. 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky („Každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom“).

Na vznik zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím treba splniť určité predpoklady, ktorými sú v prvom rade nezákonné (protiprávne) rozhodnutie (t.j. rozhodnutie zrušené pre nezákonnosť na to oprávneným orgánom), vznik škody a príčinná súvislosť medzi vznikom škody a nezákonným rozhodnutím. Z uvedeného vyplýva, že námietky generálneho prokurátora smerovali k záveru súdov o preukázaní vzniku škody a príčinnej súvislosti, ku ktorému podľa neho dospeli na základe nesprávnych skutkových zistení vyvođených z vykonaných dôkazov. Ich opodstatnenosť však podľa názoru dovolacieho súdu nemá oporu v skutkových zisteniach, ktoré z vykonaných dôkazov súdy nižšieho stupňa vyvodili a na základe ktorých dospeli aj k (správne) právne záveru o vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú žalobkyňou nezákonným rozhodnutím colného úradu v priznanom rozsahu.

Z hľadiska skutkového stavu bolo v preskúmvanej veci, na základe dokazovania vykonaného súdmi nižších stupňov, zistené, že Colný úrad v Prešove rozhodnutím z 21. decembra 2005, právoplatným týmto dňom, schválil žalobkyňu ako ručiteľku (fyzickú osobu) na zabezpečovanie dovoznej platby, ako ručiteľka mala teda poskytovať zabezpečenie colného dlhu vyhlásením na príslušnom doklade, pričom výška jednotlivého zabezpečenia nemohla presahovať sumu 700 000 Sk (č.l. 82 spisu). Žalobkyňa (ako kupujúca) uzavrela dňa 31. októbra 2006 s Y. (ako predávajúcim) kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol špecifikovaný podkrovný byt s dohodnutou kúpnu cenou 999 000 Sk, vyplatenou v dvoch splátkach - 500 000 Sk dňa 3. mája 2006 (pred podpisom zmluvy) a 499 000 Sk v deň podania návrhu na zápis do katastra nehnuteľností, pričom jej vklad bol (Správou katastra Prešov) povolený 24. novembra 2006 (č.l. 169 spisu). Zaplatenie kúpnej ceny žalobkyňou preukazujú príjmové pokladničné doklady (č. 5/2006 z 3. mája 2006 - 500 000 Sk a č. 11/2006 z 2. novembra 2006 - 499 000 Sk, č.l. 218 spisu). Colný úrad v Prešove rozhodnutím z 21. novembra 2006 sp. zn. 71530/2006-6263 uložil spoločnosti Atlastrans s.r.o., Lehnice povinnosť uhradiť colný dlh vo výške 1 238 336 Sk do 10 dní od doručenia (28. novembra 2006) tohto rozhodnutia (č.l. 85 spisu). Výzvou z 22. decembra 2006 (č.l. 94 spisu), doručenou 10. januára 2007 (č.l. 95 spisu), Colný úrad v Prešove vyzval žalobkyňu na úhradu dovoznej platby v celkovej sume 1 238 336 Sk, ktorá vznikla dlžníkovi Atlastrans s.r.o., Lehnice, v lehote 10 dní odo dňa doručenia tejto výzvy na uvedený účet. Dňa 25. januára 2007 uzavrela žalobkyňa (ako dlžníčka) s U. (ako veriteľom) zmluvu (č.l. 19 spisu) o poskytnutí euro flexihypotéky (č. 001/085965/07-001/000 vo výške 28 571 € (čl. II. bod 1.) s uvedeným účelom (čl. II. bod 2.) nadobudnutie nehnuteľnosti. Colný úrad v Prešove rozhodnutím zo 7. februára 2007 č. 8621/2007-6235 uložil žalobkyňi (ako ručiteľovi) povinnosť uhradiť nedoplatok na colnom dlhu vo výške 1 228 018 Sk (clo 1 030 301 Sk a DPH 197 717 Sk) do 10 dní od doručenia tohto rozhodnutia. Z výpisu z účtu č. 2264744651/0200 vedeného vo U. (č.l. 13 spisu) vyplýva, že ku dňu 28. februára 2007 mala žalobkyňa na ňom disponibilný zostatok vo výške 11 107,98 Sk, dňa 26. marca 2007 bol na ňom realizovaný vklad v

hotovosti vo výške 20 000 Sk a vklad vo výške 959 699,89 Sk (28 571 €) titulom euro flexihypotéky. Následne dňa 29. marca bola z tohto účtu vykonaná platba vo výške 700 000 Sk, dňa 30. marca 2007 platba vo výške 528 018 Sk na úhradu colného dlhu a vklad vo výške 275 000 Sk s tým, že ku dňu 31. marca 2007 stav účtu bol 19 042,58 Sk. Colný úrad v Prešove rozhodnutím č. 24355/2007-6231 zo 17. apríla 2007 vyhovel odvolaniu žalobkyne a v plnom rozsahu zrušil svoje predchádzajúce rozhodnutie sp. zn. 8621/2007-6235 zo 7. februára 2007. Dňa 15. augusta 2007 uzavrela žalobkyňa (ako predávajúca) s E. (ako kupujúcou) kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol špecifikovaný byt (totožný s predmetom horeuvedenej kúpnej zmluvy z 25. januára 2007) s dohodnutou kúpnu cenou 1 300 000 Sk zaplattenou v hotovosti pri podpise zmluvy vo výške 600 000 Sk s tým, že zvyšok kúpnej ceny vo výške 700 000 Sk sa so súhlasom účastníkov zmluvy započítava na pohľadávku predávajúcej, ktorú má voči kupujúcej. Vklad bol povolený (Správou katastra Prešov) 31. októbra 2007. Finančné prostriedky, ktoré žalobkyňa zaplatila titulom úhrady nedoplatku colného dlhu na základe zrušeného rozhodnutia (zo 7. februára 2007) jej boli vrátené dňa 6. marca 2008 (č.l. 222 spisu). Faktúrou č. 08/11/01 vyhotovenou 3. novembra 2008 (č.l. 163 spisu) JUDr. Ondrej Krempaský, fakturoval žalobkyni (na základe zmluvy o poskytnutí právnej pomoci) dohodnutú odmenu podľa čl. 3 za 2 právne úkony (1x právny úkon - 15 200 Sk a 2x režijný paušál á 176 Sk), ktorú žalobkyňa uhradila vo výške 20 000 Sk (príjmový pokladničný doklad č. 82/2008) 24. novembra 2008 (č.l. 162 spisu). Žalobkyňa doručila Ministerstvu financií 13. januára 2009 (č.l. 8 spisu) žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom Colného úradu Prešov v zmysle § 15 zákona, ktoré jej podaním zo 7. júla 2009 oznámilo, že jej návrh je neopodstatnený z dôvodu nesplnenia podmienok na náhradu škody. Následne si žalobkyňa nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom (vo výške 3912,39 €) uplatnila 15. februára 2010 (predmetnou) žalobou na Okresnom súde Prešov.

Takto zistený skutkový stav nie je podľa názoru dovolacieho súdu spôsobilý spochybniť z neho vyvodený právny záver súdmi nižšieho stupňa o splnení podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú žalobkyni a spočívajúcu v nákladoch spojených s poskytnutím úveru v priznanom rozsahu nezákonným rozhodnutím podľa zákona.

Týmto bolo jednoznačne preukázané, že rozhodnutie Colného úradu v Prešove zo 7. februára 2007, ktorým bola žalobkyni ako ručiteľke uložená povinnosť zaplatiť nedoplatok colného dlhu, po predchádzajúcej výzve na jeho zaplattenie v určenej lehote, bolo ako nezákonné rozhodnutím Colného úradu v Prešove zo 7. apríla 2007 zrušené. Ďalej, že žalobkyňa v čase splatnosti nedoplatku colného dlhu nemala na svojom účte dostatok finančných prostriedkov. Úhrada nedoplatku bola realizovaná následne po poskytnutí euro flexihypotéky na základe zmluvy uzavretej v čase, keď žalobkyňa bola už vlastníčkou bytu a vyplatila dohodnutú kúpnu cenu, s poskytnutím ktorej jej vznikli náklady v konkrétnej výške. Vyhodnotením týchto skutočností vyvodených z vykonaného dokazovania z hľadiska ich časovej postupnosti a vzájomnej súvislosti, možno práve v súlade s princípmi logického myslenia dospieť k jedinému záveru, že žalobkyňou vynaložené náklady spojené s euro flexihypotékou, z ktorej získané finančné prostriedky použila na vyplatenie nedoplatku colného dlhu a nie na vyplatenie kúpnej ceny bytu (ako tvrdil odporca), predstavujú vzniknutú jej (skutočnú) škodu. V prípade, ak by colný úrad nevydal nezákonné (ním následne zrušené) rozhodnutie, žalobkyňa by nemusela uhradiť nedoplatok colného dlhu za dlžníka (ako ručiteľka) a nemala by teda dôvod na získavanie finančných prostriedkov prostredníctvom úverovej zmluvy. Správny je preto (totožný) záver súdov nižšieho stupňa, že boli splnené predpoklady vzniku zodpovednosti žalovanej za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Teda existencia nezákonného rozhodnutia, škoda vzniknutá žalobkyni vynaložením nákladov spojených s poskytnutím euro flexihypotéky a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vzniknutou škodou.

Pokiaľ preto generálny prokurátor Slovenskej republiky dospel k inému záveru (o nesplnení týchto predpokladov) prezentovanému v mimoriadnom dovolaní a vyvodzovanému (len) z tvrdenej nevedomosti žalobkyne o colnom dlhu v čase uzavretia zmluvy o poskytnutí euro flexihypotéky a účelu jej poskytnutia uvedenému v zmluve (čl. II, bod 2.), nemožno sa s ním stotožniť. Pre úplnosť treba dodať, že okolnosti súvisiace s predajom bytu žalobkyňou (aj keď v mimoriadnom dovolaní výslovne

neuvedenými) vzhľadom na dobu ich realizácie nemôžu mať pre právne posúdenie danej veci žiadnu relevanciu. Preto sa nimi dovolací súd ani podrobne nezaoberal.

Konštatovaním generálneho prokurátora, že „pokiaľ ide o priznanú škodu predstavujúcu trovy právneho zastúpenia, jej výšku je podľa jeho názoru potrebné v novom konaní primerane upraviť“ sa dovolací súd nezaoberal jednak z dôvodu, že z neho nevyplyva navrhnutý spôsob a dôvod „primeranej úpravy“ a jednak z dôvodu, že žalovaná priznanie škody (jej výšky) pozostávajúcej z trov právneho zastúpenia (§ 18 ods. 1 zákona) v podnete na podanie mimoriadne dovolanie (z 30. marca 2012) ani nenamietala.

Pokiaľ generálny prokurátor uzavrel, že v danom prípade je škodou na strane žalobkyne iba ušlý zisk za obdobie, kedy colný úrad disponoval s jej finančnými prostriedkami do obdobia ich vrátenia, týmto sa dovolací súd tiež nezaoberal, pretože mimoriadne dovolanie v zamietajúcej časti napadnutého rozhodnutia (vrátane nároku uplatneného titulom ušlého zisku) podané nebolo.

Z týchto dôvodov dovolací súd mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky zamietol podľa § 243b ods. 1 O.s.p. v spojení s § 243i ods. 2 O.s.p.

Dovolací súd uložil žalovanej, ktorá podala podnet na mimoriadne dovolanie, povinnosť nahradiť trovy konania (§ 148a ods. 2 O.s.p. v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p. a § 243i ods. 2 O.s.p.) žalobkyni za jeden úkon právnej pomoci (vyjadrenie k mimoriadnemu dovolaniu zo 4. októbra 2012) vo výške 166,51 € t.j. 131,13 € plus 7,63 € režijný paušál a DPH 27,75 € (§ 10 ods. 1, § 16 ods. 3, § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) na účet advokáta JUDr. Ondreja Krempaského (číslo účtu XXXXXXXXXXX/XXXX).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.